

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0822U100821

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 18-05-2022

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Іванчук Василь Петрович
2. Ivanchuk Vasyl Petrovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Гуманітарні науки. Історія та археологія

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 05-05-2022

Спеціальність за освітою: етнологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 20.051.044

Повне найменування юридичної особи: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125265

Місцезнаходження: , м. Івано-Франківськ, Івано-Франківська обл., 76018, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ, Івано-Франківська обл., 76018, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 03.61

Тема дисертації:

1. Померлі в обрядах і віруваннях кінця XIX – початку XXI століття (на матеріалах Гуцульщини).
2. Deceased in the rites and beliefs of the late XIX – early XXI century (on the Hutsul region materials).

Реферат:

1. На основі етнографічних матеріалів із теренів Гуцульщини здійснено комплексне дослідження трьох споріднених тематичних компонентів (поховальної обрядовості, демонологічних персонажів маністичної генези як складників «нижчої» міфології, поминальних мотивів у народному календарі), відображено рівень джерельно-історіографічного висвітлення теми, теоретико-методологічні основи її наукового пізнання. Розглянуто структурні елементи поховальної обрядовості: маркування «правильної» смерті, спорядження на «той світ», використання властивостей тіла мерця в магічних практиках, профілактично-нейтралізуючі заходи, жертвопринесення, основні маністичні обряди. Визначено, що протилежним явищем до

«правильної» смерті є «неправильна» смерть, яка в поєднанні з іншими внутрішньообразними чинниками зумовлює посмертну демонізацію, формування «нечистих» покійників. Серед демонізованих мерців у «нижчій» міфології виокремлені інфантильні образи, жіночі істоти локусів природи, самогубці, утопленики, упирі, покійники, які вижили «свій вік», але через автономні чинники інтегруються до світу людей. У гуцульській календарній обрядовості визначено часові відтинки, в які відбуваються поминання, а поліморфні іпостасі мерців здійснюють локативні переміщення між «тим» і «цим світом». Поминальні обряди розглянуто крізь призму їх акціональних, предметних, вербальних, агентивних, часових, смислових елементів.

2. Relying on the ethnographic materials from the Hutsul region, the thesis comprises a comprehensive study of three related thematic components (funeral rites, demonological characters of manistic genesis as components of lower mythology, funeral/burial motives in the folk calendar), it depicts the historiographical interpretation of the given topic as well as theoretical and methodological grounds of its scientific study. The study focuses on the structural elements of the funeral rites: the “right” death marking, getting the deceased ready to depart to the “other world”, use of the dead body properties of the in magical practices, preventive and neutralizing measures, sacrifices, basic manistic rites. It has been determined that the opposite phenomenon of a “right” death is a “wrong” death; combined with various factors (like internal grudge) the latter one causes posthumous demonization, appearance of “impure” deceased. The demonized deceased in lower mythology include infantile images, female creatures representing nature loci, suicide victims, drowned people, vampires, those who over-lived “their age”, yet due to independent factors they are integrated into the human world. The Hutsul rites calendar includes periods of time to commemorate, while polymorphic incarnations of the deceased perform locative movements between “this” and “that world”. Funeral rites are considered through the prism of their action, object, verbal, agency, temporal, and semantic elements.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Костючок Петро Леонтійович

2. Kostiuchok Petro Leontiiovych

Кваліфікація: 07.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Войтович Надія Миколаївна

2. Voitovych Nadiia Mykolaivna

Кваліфікація: 07.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мойсей Антоній Аркадійович

2. Moisei Antonii Arkadiiovych

Кваліфікація: 07.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Борчук Степан Миколайович

2. Borchuk Stepan Mykolaiovych

Кваліфікація: 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Королько Андрій Зіновійович

2. Korolko Andrii Zinoviiovych

Кваліфікація: 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Великочий Володимир Степанович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Великочий Володимир Степанович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.